KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2020/599,

annettu 30 päivänä huhtikuuta 2020,

tuotannonsuunnittelua koskevien sopimusten ja päätösten sallimisesta maito- ja maitotuotealalla

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]) ja erityisesti sen 222 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Meneillään oleva covid-19-pandemia ja jäsenvaltioissa käyttöön otetut laajat ihmisten liikkumista koskevat rajoitukset aiheuttavat maito- ja maitotuotealalla talouden häiriötilan, jonka vuoksi tuottajilla on talousvaikeuksia ja kassavirtaongelmia.

(2) Taudin leviäminen ja käytössä olevat toimenpiteet rajoittavat työvoiman saantia ja vaikeuttavat huomattavasti maidon tuotanto-, keräily- ja jalostusvaiheita. Tämä pahentaa alan vaikeuksia, sillä jalostusteollisuuden on löydettävä vaihtoehtoisia ratkaisuja jatkuvasti tuotettavan raakamaidon keräilemiseksi samaan aikaan, kun niillä ongelmia on myös tuotantolaitoksissaan.

(3) Kauppojen, torien, ravintoloiden ja majoitusalan yritysten pakollinen sulkeminen on pysäyttänyt myös majoitus- ja ateriapalvelualan toiminnan, mikä muuttaa huomattavasti maidon ja maitotuotteiden kysyntärakenteita. Kulutuskysyntä on siirtynyt erikoismaitotuotteista välttämättömiin elintarvikkeisiin. Majoitus- ja ateriapalvelualan osuus unionissa tuotettujen maito- ja maitotuotteiden kulutuksesta on perinteisesti ollut 10–20 prosenttia, tuotteesta riippuen. Tästä seuraa, että tiettyjen majoitus- ja ateriapalvelualalle myytävien maito- ja maitotuotealan tuotteiden kysyntä on vähentynyt. Esimerkiksi mozzarellajuuston tuotannosta unionissa yli puolet menee ravitsemistoimialan käyttöön. Tiettyjen maitotuotteiden kulutuksen lisääntyminen vähittäiskauppasektorilla ei ole riittänyt kompensoimaan majoitus- ja ateriapalvelualan kysynnän laskua.

(4) Lisäksi maidon ja maitotuotteiden ostajat sekä unionissa että maailmanmarkkinoilla peruuttavat sopimuksia ja viivyttävät uusien sopimusten tekemistä odottaessaan hintojen alenemisen jatkumista. Myös maidon ja maitotuotteiden vienti on hankalaa logististen haasteiden vuoksi, sillä covid-19-pandemian alkaminen Kiinassa on johtanut satamien merkittävään ruuhkautumiseen niin Kiinassa kuin muualla. Yhä useampia kuljetuksia peruuntuu, ja tämä jatkunee ainakin kesäkuuhun 2020 asti, minkä vuoksi kontteja liikkuu vähemmän, kuljetusmaksut nousevat huomattavasti ja viejien toimitukset viivästyvät. Kolmansiin maihin viennin osuus on noin 15 prosenttia unionin maidon ja maitotuotteiden kokonaistuotantomäärästä.

(5) Tästä syystä raakamaidon jalostuksessa siirrytään osittain irtotavarana myytäviin, pitkään säilyviin, varastoitaviin tuotteisiin, joiden valmistus vaatii vähemmän työvoimaa. Niitä ovat esimerkiksi rasvaton maitojauhe ja voi, joita tuotetaan nyt tavanomaista markkinakysyntää enemmän. Monilla valmistuspaikoilla unionissa ei kuitenkaan ole valmiuksia jalostaa maitoa erilaisiksi tuotteiksi, vaan niiden on edelleen tuotettava niitä maitotuotteita, joiden kysyntä on laskenut jyrkästi.

(6) Tämä tarjonnan ja kysynnän epätasapaino aiheuttaa talouden häiriötilan maito- ja maitotuotealalla. Epätasapainon vuoksi maidon ja maitotuotteiden tukkuhinnat ovat laskeneet merkittävästi erityisesti maaliskuun 2020 alusta lähtien: rasvattoman maitojauheen hinta 19 prosenttia ja voin hinta 14 prosenttia. Hintojen merkittävä aleneminen on koskenut ensimmäiseksi rasvatonta maitojauhetta ja voita, koska ylimääräinen maito jalostetaan kyseisiksi tuotteiksi silloin, kun maidon tuotantomäärä on kysyntää suurempi. Rasvattoman maitojauheen ja voin hintojen perusteella voidaan arvioida, että raakamaitoekvivalentin tukkuhinta on laskenut 24 prosenttia helmikuun alun ja huhtikuun ensimmäisen viikon välisenä aikana. Hinnanpudotus on poikkeuksellinen tänä keväänä, koska liikkumisrajoituksista johtuvat kysynnän muutokset ja maidontuotannon huippusesonki osuvat samaan ajankohtaan. Lisää laskua maidon ja maitotuotteiden hintoihin on odotettavissa, sillä maidontuotannon määrä kasvaa keväällä ja kesällä, jolloin maito- ja maitotuotealan tuotanto on suurimmillaan.

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

(7) Edellä mainittujen olosuhteiden vuoksi nämä tapahtumat luokiteltiin markkinoiden vakavaksi epätasapainotilaksi.

(8) Jotta maito- ja maitotuoteala pysyisi tasapainossa tämän markkinoiden vakavan epätasapainotilan aikana, on aiheellista sallia, että tuottajat, tuottajayhdistykset, tällaisten yhdistysten yhteenliittymät, hyväksytyt tuottajaorganisaatiot, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät ja hyväksytyt toimialakohtaiset organisaatiot tekevät sopimuksia ja päätöksiä. Tällaiset sopimukset ja päätökset voisivat koskea toimijoiden yhteistä pyrkimystä suunnitella raakamaidon tuotantoa muuttuvien kysyntärakenteiden mukaisesti.

(9) Mahdolliset tuotannonsuunnittelua koskevat sopimukset ja päätökset olisi sallittava väliaikaisesti kuuden kuukauden ajan keväällä ja kesällä, koska silloin maito- ja maitotuotealan tuotanto on suurimmillaan ja vaikutuksen pitäisi näin ollen olla merkittävin.

(10) Koska markkinat ovat olleet vakavassa epätasapainotilassa huhtikuun 2020 alusta asti, tämän kuuden kuukauden ajanjakson olisi alettava 1 päivästä huhtikuuta 2020.

(11) Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 222 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan lupa on annettava, jos se ei haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja että sopimuksilla ja päätöksillä pyritään ainoastaan vakauttamaan asianomaista alaa. Nämä edellytykset sulkevat pois sopimukset ja päätökset, jotka suoraan tai välillisesti aiheuttavat markkinoiden lokeroitumista, kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää tai hintojen vahvistamista. Jos sopimukset ja päätökset eivät täytä tai eivät enää täytä näitä edellytyksiä, kyseisiin sopimuksiin ja päätöksiin sovelletaan perussopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa.

(12) Tässä asetuksessa säädetyn luvan olisi katettava koko unionin alue, koska markkinoiden vakava epätasapaino vallitsee koko unionissa.

(13) Jotta jäsenvaltiot pystyisivät arvioimaan, haittaavatko sopimukset ja päätökset sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja pyritäänkö niillä ainoastaan vakauttamaan maito- ja maitotuotealaa, tehdyt sopimukset ja päätökset sekä niiden kattamat tuotantomäärät ja ajanjaksot olisi annettava tiedoksi sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka osuus kyseisten sopimusten tai päätösten kattamasta arvioidusta maidon tuotantomäärästä on suurin, kyseisen valtion kilpailuviranomaiset mukaan lukien.

(14) Koska markkinoiden epätasapaino on vakava ja huippusesonki on tulossa, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan.

(15) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Maito- ja maitotuotealan tuottajien, tuottajayhdistysten, tällaisten yhdistysten yhteenliittymien, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksyttyjen toimialakohtaisten organisaatioiden sallitaan 1 päivänä huhtikuuta 2020 alkavalla kuuden kuukauden ajanjaksolla tehdä sopimuksia ja päätöksiä, jotka koskevat tuotettavan maitomäärän suunnittelemista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1308/2013 152 artiklan 1 a kohdan, 209 artiklan 1 kohdan ja 210 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 artiklassa tarkoitetut sopimukset ja päätökset eivät haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja että niillä pyritään ainoastaan vakauttamaan maito- ja maitotuotealaa.

3 artikla

Kyseisen luvan kattama maantieteellinen alue on unionin alue.

4 artikla

1. Heti kun 1 artiklassa tarkoitettu sopimus tai päätös on tehty, tuottajien, tuottajayhdistysten, tällaisten yhdistysten yhteenliittymien, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksyttyjen toimialakohtaisten organisaatioiden on annettava kyseiset sopimukset tai päätökset tiedoksi sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka osuus kyseisten sopimusten tai päätösten kattamasta arvoidusta maidon tuotantomäärästä on suurin, ja mainittava seuraavat:

a) arvioitu katettu tuotantomäärä;

b) suunniteltu täytäntöönpanokausi.

2. Kun 1 artiklassa tarkoitettu kuuden kuukauden ajanjakso on päättynyt, asianomaisten tuottajien, tuottajayhdistysten, tällaisten yhdistysten yhteenliittymien, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksyttyjen toimialakohtaisten organisaatioiden on ilmoitettava 25 päivän kuluessa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimusten tai päätösten tosiasiallisesti kattamat tuotantomäärät.

3. Jäsenvaltioiden on komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2017/1185 ([2]) mukaisesti ilmoitettava komissiolle seuraavat tiedot:

a) kunkin yhden kuukauden ajanjakson päättymistä seuraavien viiden päivän kuluessa niille kyseisellä ajanjaksolla 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut sopimukset ja päätökset;

b) edellä 1 artiklassa tarkoitetun kuuden kuukauden ajanjakson päättymistä seuraavien 30 päivän kuluessa yhteenveto kyseisenä ajanjaksona täytäntöön pannuista sopimuksista ja päätöksistä.

5 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 30 päivänä huhtikuuta 2020.

Komission puolesta
Ursula VON DER LEYEN
Puheenjohtaja

([2]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/1185, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä komissiolle toimitettavien tietojen ja asiakirjojen tiedoksiantamisen osalta sekä useiden komission asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 171, 4.7.2017, s. 113).